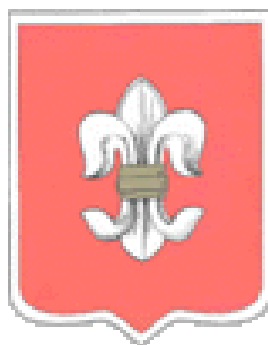


***Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Nowe Osiedle 2, 16-420 Raczki***

tel./fax. (87) 568-50-46

e-mail: pomoc@gops-raczki.pl

GOPS.411.10.2024



***SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W RACZKACH ZA 2023 ROK***

Raczki, luty 2024r.

*Sporządzili:
Pracownicy GOPS w Raczkach*

Spis treści

I	Wstęp	2
II	Świadczenia z pomocy społecznej i ich realizacja	3
	1.Zasiłki okresowe	4
	2.Zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe oraz zasiłki z tytułu zdarzenia losowego.....	4
	3.Zasiłki stałe	5
	4.Uслуги opiekuńcze	5
	5.Skierowanie do domu pomocy społecznej	5
	6.Składki zdrowotne od zasiłków stałych	6
III	Pozostała działalność	6
	1.Program „Posiłek w szkole i w domu”	6
	2.Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej.....	8
	3.Realizacja zadań z zakresu ustawy o wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej	8
	4.Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Raczki	9
	5.Współpraca w ramach programu operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) – Podprogram 2021 Plus.....	11
IV	Realizacja zadań z zakresu dodatków mieszkaniowych	12
V	Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych wraz z przysługującymi dodatkami	12
VI	Realizacja zadań z zakresu funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych	18
	1.Warunki i tryb otrzymywania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.....	18
	2.Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.....	18
VII	Realizacja zadań z zakresu ustawy o Karcie Dużej Rodziny	19
VIII	Jednorazowe świadczenie 300 zł dla obywateli Ukrainy przebywających na terytorium RP	20
IX	Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 finansowanego w ramach Funduszu Solidarnościowego	20
X	Realizacja zadania wynikającego z ustawy prawo ochrony środowiska	21
XI	Realizacja ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty	21
XII	Realizacja budżetu za okres od 01.01.2023r. do 31.12.2023r.	21
XIII	Podsumowanie i potrzeby Ośrodka	25
XV	Wykaz tabel	26

I. WSTĘP

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach przedstawia informację o przebiegu wykonania zadań rzeczowych i realizacji środków budżetowych za 2023 rok.

Według stanu na dzień 31.12.2023r. Gminę Raczki zamieszkiwało 5.726 mieszkańców. W okresie I - XII 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach realizował zadania wynikające m.in. z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.), ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 390 z późn. zm.), ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993 z późn. zm.), ustaw wykonawczych oraz szeregu pozostałych ustaw regulujących pracę GOPS w Raczkach. Tabele zawarte w dalszej części sprawozdania obrazują szczegółowo liczbę rodzin objętych pomocą Ośrodka, rodzaje świadczeń, przyczyny korzystania z pomocy oraz wydatki poniesione na wykonanie ww. zadań.

Poniżej przedstawiono najważniejsze z zadań realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 roku:

- przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej tj. zasiłków celowych, specjalnych zasiłków celowych, zasiłków okresowych, zasiłków stałych, składek na ubezpieczenie zdrowotne,
- realizacja programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” tj. dożywianie dzieci oraz osób i rodzin, które własnymi staraniami nie mogą go sobie zapewnić,
- udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- prowadzenie postępowań w sprawach dotyczących skierowania do domów pomocy społecznej,
- praca socjalna,
- udzielanie mieszkańcom informacji o przysługujących im uprawnieniach z zakresu pomocy społecznej,
- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- sporządzanie sprawozdawczości,
- prowadzenie postępowań administracyjnych w zakresie potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osób nieubezpieczonych, o których mowa w art. 2 ust.1 pkt. 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- podejmowanie działań w przypadku rodziny doświadczającej przemocy,
- obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Raczki,
- realizacja zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- współpraca w ramach programu operacyjnego Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) – Podprogram 2021 Plus (m.in. wydawanie skierowań),
- realizacja zadań z zakresu dodatków mieszkaniowych,
- realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych wraz z przysługującymi dodatkami,
- realizacja zadań z zakresu funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych,
- realizacja zadań z zakresu świadczeń wychowawczych,
- realizacja zadań z zakresu ustawy o Karcie Dużej Rodziny,
- jednorazowe świadczenie 300 zł dla obywateli Ukrainy przebywających na terytorium RP,
- realizacja Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 finansowanego w ramach Funduszu Solidarnościowego,

- wydanie zaświadczenia o dochodach, o którym mowa w art. 411 ust. 10g ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54) dla osób ubiegających się o dofinansowanie z programu „Czyste Powietrze”,
- realizacja ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 2230 z późn. zm.).

II. ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ I ICH REALIZACJA

W roku 2023 z pomocy ośrodka udzielanej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej skorzystało 107 rodzin, tj. 258 osób w rodzinie.

W 2023 r. pracownicy socjalni przeprowadzili ogółem 348 wywiadów środowiskowych:

- 216 wywiadów środowiskowych, w celu rozeznania środowiska pod względem ich sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej, mieszkaniowej i materialnej,
- 132 wywiady na rzecz innych jednostek (m.in.: wywiady o dobrowolną alimentację, wywiady kontrolne w rodzinach zastępczych, wywiady umożliwiające skierowanie osób z tut. gminy do ŚDS, wywiady na potrzeby PCPR, wywiady oraz aktualizacje wywiadów dot. zasiłków dla opiekuna oraz specjalnych zasiłków opiekuńczych itp.).

Pomocy **wyłącznie** w postaci pracy socjalnej udzielono 80 rodzinom.

Wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2023 r. zamknęły się w łącznej kwocie 3.887 757,86 zł.

Tabela nr 1. Wykonanie budżetu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raczkach za 2023 r.

Rozdział	Nazwa	Plan w zł	Wykonanie w zł	Wykonanie w %
85202	Domy Pomocy Społecznej	624.200,00	553.826,08	88,73
85205	Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy	2.000,00	0	0
85213	Składki na ubezpieczenia zdrowotne (od zasiłków stałych)	8.440,00	8.436,16	99,95
85214	Zasiłki i pomoc w naturze / świadczenia	94.000,00	71.046,96	75,58
85215	Dodatki mieszkaniowe	110.000,00	70.098,94	63,73
85216	Zasiłki stałe	97.902,00	97.900,99	100,00
85219	Ośrodek Pomocy Społecznej	662.542,00	620.485,62	93,65
85228	Usługi opiekuńcze	75.889,00	73.232,40	96,50
85230	Pozostała działalność/Program wieloletni „Posiłek w szkole i w domu”	74.250,00	51.227,00	68,99
85395	Świadczenia Ukraina	306,00	306,00	100,00
85415	Stypendia dla uczniów	8.912,01	8.912,01	100,00
85501	Świadczenie wychowawcze	1.000,00	0	0
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	2.313.070,71	2.270.472,61	98,16
85503	Pozostała działalność /Karta Dużej Rodziny/	1.564,00	1.480,00	94,63
85504	Wspieranie rodziny	22.291,87	6.779,75	30,41

85508	Rodziny zastępcze	12.600,00	12.583,31	99,87
85513	Składki na ubezpiecz. zdrowotne (od świadczeń rodzinnych)	22.629,00	22.297,28	98,53
85513	Zwrot z ZUS składek zdrowotnych	11.923,00	11.922,75	100,00
90095	Fundusz Ochrony Środowiska	6.750,00	6.750,00	100,00
Ogółem		4.150.269,59	3.887.757,86	93,67

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

1. Zasiłki okresowe (Rozdział 85214 § 3110). – Plan: 56.000 zł; Wydatki: 49.896,96 zł. Środki finansowe na wypłatę zasiłków okresowych w 100% pochodzą z dotacji z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Wysokość zasiłku okresowego jest ściśle uregulowana przepisami ustawy o pomocy społecznej, stanowi różnicę między przyjętym kryterium, a posiadanym dochodem, uprawniającym do świadczeń z pomocy społecznej, przy czym ustalona minimalna gwarantowana wysokość tego świadczenia wynosi:

- dla osób samotnych – w wysokości 50% kwoty różnicy między kryterium dochodowym (776 zł), a faktycznie posiadanym dochodem;
- dla rodziny – w wysokości 50% kwoty różnicy między kryterium dochodowym rodziny (600 zł na osobę w rodzinie), a faktycznie posiadanym dochodem.

Kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata z uwzględnieniem wyniku badań prognozy interwencji społecznej. Weryfikacja kryteriów dochodowych nastąpiła z dniem 1 stycznia 2022 roku - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2023r. poz. 901 z późn. zm.). Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego (art. 38 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej).

2. Zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe oraz zasiłki z tytułu zdarzenia losowego (Rozdział 85214 § 3110). – Plan: 38.000,00 zł; Wydatki: 21.150 zł.

Wypłata zasiłków celowych jest finansowana z budżetu gminy. Zasiłki celowe są to świadczenia przyznawane na podstawie art. 39 - 41 ustawy o pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. W ramach tej formy pomocy ośrodek przyznaje pomoc w formie zasiłków celowych i celowych specjalnych. Zasiłki celowe są świadczeniami przyznawanymi na zaspokojenie konkretnej potrzeby. Świadczenie ma charakter jednorazowy. Pomoc w formie zasiłków celowych przeznaczona była głównie na leczenie i zakup leków, zakup opału, podręczników szkolnych, zakup żywności, odzieży, opłat za energię elektryczną, gaz i czynsz itp. Ustawa o pomocy społecznej daje również możliwość przyznania pomocy w formie świadczenia niepieniężnego.

Na podstawie art. 40 ust. 1 ww. ustawy zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. Ww. zasiłek celowy, może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Zgodnie z art. 41 ustawy o pomocy społecznej osobie lub rodzinie, przekraczającej kryteria dochodowe, **w szczególnych okolicznościach może być przyznany specjalny zasiłek celowy** niepodlegający zwrotowi. Jego wysokość nie może jednak przekraczać odpowiednio kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Zasiłek ten jest również wypłacany ze środków własnych gminy. W okresie od stycznia

do grudnia 2023 roku dla 16 rodzin udzielono 21 specjalnych zasiłków celowych. W większości przypadków powodem udzielenia ww. pomocy była długotrwała choroba jednego z członków rodziny.

3. Zasiłki stałe (Rozdział 85216 § 3110) – Plan: 97.902 zł; Wydatki: 97.900,99 zł. Środki finansowe na wypłatę zasiłków stałych w 100% pochodzą z dotacji z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Zasiłek stały jest świadczeniem udzielanym osobom pełnoletnim, niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, jeżeli ich dochód jest niższy od kryterium dochodowego (art. 37 ustawy o pomocy społecznej). Zasiłek stały stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. Świadczenie jest zróżnicowane pod względem wysokości, zależnie od dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie, jego wysokość stanowi bowiem różnicę między owym kryterium, a dochodem osoby samotnie gospodarującej lub dochodem na osobę w rodzinie. Zgodnie z art. 37 ust. 2 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej kwota zasiłku nie może być wyższa niż 719 zł miesięcznie oraz niższa niż 30 zł miesięcznie (art. 37 ust. 3 ustawy).

4. Usługi opiekuńcze (Rozdział 85228) – Plan: 75.889 zł; Wydatki: 73.232,40 zł.

Usługi świadczone głównie u osób samotnych, chorych, niepełnosprawnych, wymagających pomocy osoby drugiej, którym wspólnie niezamieszkująca rodzina nie była w stanie takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania (Uchwała Nr XXVI/158/13 Rady Gminy Raczek z dnia 21 sierpnia 2013r.)

Koszt 1 godziny usług opiekuńczych w 2023r. wynosił 15,88 zł. Zgodnie z § 3 Załącznika Nr 1 do Uchwały Rady Gminy Raczek z dnia 21 sierpnia 2013 r., Nr XXVI/ 158/13 koszt 1 godziny usługi opiekuńczej ustala się jako równowartość 1 % kwoty najniższej emerytury ogłaszanej w formie Komunikatu Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Monitorze Polskim. Usługami opiekuńczymi objęto 6 osób łącznie w wymiarze 1818 godzin. Wydatki gminy z tyt. realizacji usług opiekuńczych wyniosły 73.232,40 zł. Odpłatność klientów za świadczone usługi pobierana była zgodnie z uchwałą Rady Gminy. Do budżetu gminy na rachunek dochodów z tytułu odpłatności przekazano kwotę 9.699,62 zł.

5. Skierowanie do domu pomocy społecznej (Rozdział 85202 § 4330) – Plan: 624.000 zł; Wydatki: 553.826,08 zł.

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Do skorzystania z prawa pobytu w domu pomocy społecznej konieczne jest zaistnienie przesłanek określonych przepisami ustawy o pomocy społecznej: konieczność całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności; brak możliwości samodzielnego funkcjonowania przez osobę w codziennym życiu; brak możliwości zapewnienia tej osobie przez gminę niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności: mieszkańiec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka; małżonek, zstępni przed wstępnymi; gmina, której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Zgodnie z art. 61 ust.3 ustawy o pomocy społecznej w przypadku niewywiązywania się osób z obowiązku opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej, opłaty

te zastępczo wnosi gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Gminie natomiast przysługuje prawo dochodzenia zwrotu poniesionych na ten cel wydatków.

Odpłatność za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej ciąży na gminie jeśli dochody pensionariusza oraz osób zobowiązanych do alimentacji są zbyt niskie i nie wystarczają na comiesięczne opłaty.

Miesięczna dopłata gminy za osobę w 2023r. wynosiła od 2.083,28 zł do 6.096,33 zł miesięcznie (w 2023r. podwyżki dotyczyły wszystkich ośmiu placówek w których przebywają mieszkańcy gminy Raczek i wyniosły od 514,67 zł do 1.322,00 zł miesięcznie). Całkowity koszt za pobyt w DPS w roku ubiegłym wyniósł od 4.576,37 zł do 7.450,00 zł. W 2023r. w DPS przebywało 14 osób. Na dzień 31.12.2023 r. w domach pomocy społecznej przebywało 11 mieszkańców skierowanych przez gminę (cztery osoby przebywające w DPS zmarły).

6. Składki zdrowotne od zasiłków stałych (Rozdział 85213 § 4130). – Plan: 8.440 zł. Wydatki: 8.436,16 zł.

W ramach zadań własnych z zakresu pomocy społecznej za 16 osób ośrodek opłacał składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Składka płacona jest za osoby korzystające z pomocy w formie zasiłku stałego nie podlegające ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu. Środki finansowe na opłatę składek zdrowotnych w 100% pochodzą z dotacji z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Tabela nr 2. Świadczenia z pomocy społecznej w okresie I – XII 2023 r.

Forma pomocy		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Razem PLAN w zł	Kwota świadczeń	Wskaźnik realizacji w %
Zasiłek okresowy ogółem		24	104	56.000	49.896,96	89,10
<i>w tym przyznane z powodu:</i>	- bezrobocia	14	61	X	27.454,00	X
	- długotrwałej choroby	5	24	X	9.852,00	X
	- niepełnosprawności	1	1	X	491,96	X
	- innych powodów	4	18	X	12.099,00	X
Zasiłki celowe i w naturze ogółem		51	X	38.000	21.150,00	55,66
<i>w tym:</i>	- zasiłki celowe	35	142	X	9.750,00	X
	- pomoc rzeczowa w formie opatu	0	0	X	0	X
	- specjalne zasiłki celowe	16	21	X	11.400,00	X
	- zdarzenie losowe	0	0	X	0	X
	- pomoc rzeczowa /specjalne zasiłki celowe/	0	0	X	0	X
Zasiłki stałe <i>(przyznane dla osoby samotnie gospodarującej)</i>		16	170	97.902	97.900,99	100
Usługi opiekuńcze		6	1.818	75.889	73.232,40	96,50
Opłata za DPS		14	149	624.200	553.826,08	88,73
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające zasiłek stały		16	170	8.440	8.436,16	99,95

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

III. POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ

1. Program „Posiłek w szkole i w domu” Rozdział 85230§3110 – Plan: 74.250 zł; Wydatki: 51.227 zł

Pomoc przyznawana w ramach wieloletniego programu rządowego "Posiłek w szkole i w domu" w 2023r. regulowały niżej wymienione przepisy, tj.:

- 1) Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018r., poz. 1007) - obowiązująca do dnia 23 lutego 2023r.;
- 2) Uchwała Nr IV/27/19 Rady Gminy Raczki z dnia 13 lutego 2019r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania zasiłku celowego w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 (Dz. Urz. Woj. Podl. z dnia 15.02.2019r., poz. 1075) - obowiązująca do dnia 23 lutego 2023r.;
- 3) Uchwała Nr IV/28/19 Rady Gminy Raczki z dnia 13 lutego 2019r. w sprawie w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na świadczenia w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (Dz. Urz. Woj. Podl. z dnia 15.02.2019r., poz. 1076) - obowiązująca do dnia 23 lutego 2023r.;
- 4) Uchwała Nr IV/29/19 Rady Gminy Raczki z dnia 13 lutego 2019r. w sprawie w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego Gminy Raczki w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2019-2023” (Dz. Urz. Woj. Podl. z dnia 15.02.2019r., poz. 1077) - obowiązująca do dnia 23 lutego 2023r.

W dniu 28 grudnia 2022 r. Rada Ministrów przyjęła uchwałę zmieniającą w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023. Zmiany dotyczyły podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze wsparcia ze 150 proc. do 200 proc. kryterium (o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej). Dzięki temu do pomocy w ramach programu Posiłek w szkole i w domu zakwalifikowały się osoby, których dochód nie przekraczał:

- 1.552,00 zł – dla osoby samotnie gospodarującej (dotychczas było to 1.164,00 zł),
- 1.200,00 zł – dla osoby w rodzinie (dotychczas 900,00 zł).

Zmiany te pozwoliły zapewnić szerszy dostęp i wsparcie dla większej grupy osób wymagających pomocy w formie m.in. posiłku, produktów żywnościowych czy świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności. W związku z powyższym Rada Gminy Raczki podjęła nowe uchwały dot. zmiany kryteriów:

- 1) Uchwała Nr XXXVII/260/23 Rady Gminy Raczki z dnia 7 lutego 2023r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia pieniężnego w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności przyznawanego w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (Dz. Urz. Woj. Podl. z dnia 09.02.2023r., poz. 769) – weszła w życie z dniem 24 lutego 2023r.;
- 2) Uchwała Nr XXXVII/261/23 Rady Gminy Raczki z dnia 07 lutego 2023r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 (Dz. Urz. Woj. Podl. z dnia 09.02.2023r., poz. 770) – weszła w życie z dniem 24 lutego 2023r.;
- 3) Uchwała Nr XXXVII/262/23 Rady Gminy Raczki z dnia 07 lutego 2023r. w sprawie zmiany Uchwały Nr IV/29/19 z dnia 13 lutego 2019r. dotyczącej ustanowienia wieloletniego programu osłonowego „Posiłek w szkole i w domu w Gminie Raczki” na lata 2019-2023 (Dz. Urz. Woj. Podl. z dnia 07.02.2023r., poz. 771) – weszła w życie z dniem 24 lutego 2023r.

W okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023r. z pomocy w ramach ww. programu korzystało:

- 30 dzieci ze szkół podstawowych – w formie posiłku (koszt jednego świadczenia wynosił od 3,50 do 7 zł),

- 34 osoby (liczba osób w tych rodzinach – 104) - świadczenie pieniężne na zakup żywności (w kwotach od 200 zł do 800 zł),
- 7 rodzin (liczba osób w tych rodzinach – 7) - świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych (w kwocie od 200 do 300 zł).

Podstawą do objęcia dzieci dożywianiem jest lista utworzona na podstawie decyzji przyznających pomoc w formie posiłków, którą przygotowuje ośrodek pomocy społecznej z podaniem nazwisk dzieci, które należy objąć pomocą w formie dożywiania w danym roku szkolnym. Na tej podstawie stołówka szkolna wydaje obiady. Dalsza rekrutacja odbywa się na bieżąco przy współpracy GOPS - Szkoły, na podstawie ustaleń, przeprowadzonych wywiadów i wydanych decyzji. Udzielenie pomocy poprzedzał wywiad środowiskowy w wyniku którego ustalono dochód zgodnie z kryterium dochodowym wynikającym z ustawy, a także potwierdzono przyczynę udzielenia pomocy w tej formie.

Wydatki w 2023 r. na realizację powyższego programu (zakup posiłków, zasiłki celowe na zakup żywności, świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych) wyniosły ogółem **51.227 zł.** z czego **40.467 zł** to dotacja z budżetu państwa, a pozostała część czyli **10.760 zł** to środki własne gminy.

Tabela nr 3. Środki finansowe wykorzystane w 2023r. na realizację Programu „Posiłek w szkole i w domu”

Rodzaj świadczenia	Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Plan w zł	Kwota świadczeń w zł	Wskaźnik realizacji w %
Program wieloletni „Posiłek w szkole i w domu”	71	4 077	74.250	51.227	68,99
w tym:					
- posiłki – dzieci oraz osoby dorosłe	30	4 020	X	14.627	X
- świadc. pieniężne na zakup żywności	34	57	X	23.400	X
- świadc. rzeczowe w postaci produktów żywnościowych	7	X	X	13.200	X

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

2. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Zgodnie z **ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** (Dz. U. z 2024 poz. 146) do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji, o których mowa w art. 54 (potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przez okres 90 dni), w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w przypadku których nie zachodzi okoliczność, o której mowa w art. 12 tej ustawy. W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, o którym mowa w ust. 2, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonym w przepisach o pomocy społecznej. W okresie od stycznia do grudnia 2023 roku wydano 3 decyzje w sprawie potwierdzenia prawa do wyżej wymienionych świadczeń.

3. Realizacja zadań z zakresu ustawy o wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej

W ramach realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Raczkach, został zatrudniony asystent rodziny. Jego

praca koncentrowała się przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których znajdowały się małe dzieci. Głównym celem asystentury było podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami dnia codziennego.

W 2023 roku asystent rodziny pracował z 2 rodzinami, składającymi się z 7 osób, w tym: 3 dorosłych i 4 dzieci w wieku szkolnym. W rodzinie występowały problemy opiekuńczo-wychowawcze, w szczególności: brak wyuczonych pozytywnych wzorców wychowawczych, duży dystans uczuciowy w stosunku do dzieci, nadużywanie alkoholu, konflikt pomiędzy członkami rodziny. W obu przypadkach rodziny zostały zobowiązane do współpracy z asystentem rodziny Postanowieniami Sądu Rejonowego w Suwałkach III Wydział Rodziny i Nieletnich. W przypadku jednej z rodzin, trójka małych dzieci w lipcu 2023r. decyzją Sądu została umieszczona w pieczy zastępczej (niespokrewniona rodzina zastępcza).

Zgodnie z art. 191 ust. 1 oraz ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka czy placówce opiekuńczo – wychowawczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki. W 2023r. Gmina Raczek współfinansowała wydatki na opiekę i wychowanie czworga dzieci z terenu gminy przebywających w rodzinach zastępczych w Suwałkach. Ponadto w czerwcu 2023r. jedno dziecko zostało umieszczone w Domu Dziecka w Nowej Pawłowce (na okres od 07.06.2023r. do 31.07.2023r.).

Łączna kwota opłat ponoszonych zgodnie z art. 191 ust. 1 oraz ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyniosła 19.363,06 zł, w tym:

- 12.583,31 zł – koszt poniesiony na pokrycie pobytu w rodzinach zastępczych oraz pokrycie pobytu w domu dziecka,
- 6.779,75 zł - koszty wynagrodzenia osoby zatrudnionej na stanowisku asystenta rodziny

4. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Raczek

Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, wprowadziła zmiany do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1249 ze zm.). Zmiany obowiązujące od 22 czerwca br., wymagały szeregu działań ze strony samorządu w celu dostosowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy do zapisów znowelizowanej ustawy. W związku z powyższym Zarządzeniem Nr 0050/65/23 Wójta Gminy Raczek z dnia 8 września 2023r. powołano Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Raczek. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele następujących podmiotów: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, służb kuratorskich, szkół, przedstawiciele służby zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacji pozarządowej oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach. W ramach systemu przeciwdziałania przemocy domowej podejmowane są m.in. działania interdyscyplinarne ukierunkowane na udzielanie kompleksowej pomocy osobom i rodzinom uwikłanym w zjawisko przemocy. W 2023r. Zespół Interdyscyplinarny spotkał się 5 razy.

W 2023r. do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Raczek wpłynęło 10 formularzy Niebieskich Kart wszczynających procedurę NK. W celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach, ZI powołuje grupę diagnostyczno - pomocową,

skład której dostosowany jest do potrzeb konkretnej rodziny. Podstawowe zadania grupy diagnostyczno - pomocowej to:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach występowania przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz ich efektów,
- podejmowanie przez grupę działań sprzyjających zmianie sytuacji rodziny, prowadzących do wzmacniania jej zasobów, motywowanie do realizowania przyjętych działań,
- przekazywanie przewodniczącemu Zespołu informacji o podjętych działaniach.

W 2023r. powołano 14 grup diagnostyczno - pomocowych, które spotkały się 47 razy w celu analizowania działań podjętych w stosunku do rodzin dotkniętych przemocą.

Tabela nr 4. Realizacja procedury "Niebieska Karta" w Gminie Raczki w 2023r.

Wyszczególnienie		2023r.
Liczba WSZYSTKICH formularzy "Niebieska Karta - A" (zarówno wszczynających procedurę, jak i dokumentujących kolejne zdarzenie w ramach toczącej się procedury)	Ogółem:	11
	OPS	0
	Policja	11
	GKRPA	0
	Oświata	0
	Ochrona zdrowia	0
Liczba formularzy "Niebieska Karta - A" WSZCZYNAJACYCH Procedurę „Niebieskie Karty”	Ogółem:	10
	OPS	0
	Policja	10
	GKRPA	0
	Oświata	0
	Ochrona zdrowia	0
Liczba formularzy "Niebieska Karta - A" WSZCZYNAJACYCH procedurę, w których osobą, co do której istniało podejrzenie, że doświadcza przemocy, była osoba niepełnoletnia (do 18 r.ż.)	Ogółem:	2
	OPS	0
	Policja	2
	GKRPA	0
	Oświata	0
	Ochrona zdrowia	0
Liczba formularzy "Niebieska Karta - A" WSZCZYNAJACYCH procedurę, w których osobą, co do której istniało podejrzenie, że doświadcza przemocy, była osoba starsza (powyżej 65 r.ż.)	Ogółem:	1
	OPS	0
	Policja	1
	GKRPA	0
	Oświata	0
	Ochrona zdrowia	0
Liczba posiedzeń ZI		5
Liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno - pomocowych		14
Liczba posiedzeń grup diagnostyczno - pomocowych		47
Liczba osób objętych procedurą "Niebieskie Karty", wskazanych jako osoby doznające przemocy domowej	Ogółem:	14
	kobiety	12
	mężczyźni	0
	małoletni	2
Liczba osób objętych procedurą "Niebieskie Karty", wskazanych jako osoby stosujące przemoc domowej	Ogółem:	12
	kobiety	1
	mężczyźni	11
Liczba Niebieskich Kart C wypełnionych przez ZI/GDP	kobiety	10
	mężczyźni	0

Liczba Niebieskich Kart D wypełnionych przez ZI/GDP	kobiety	1
	mężczyźni	9
Liczba zakończonych przez GDP procedur "Niebieskie Karty"	Ogółem	9
	na skutek ustania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	8
	na skutek braku zasadności podejmowania działań	1

Źródło: Dane GOPS w Raczkach, ZI Gminy Raczki

W 2023r. członkowie grup diagnostyczno - pomocowych oraz ZI uczestniczyli w kilku szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (zorganizowanych oraz sfinansowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku):

1. Najnowsze zmiany w systemie przeciwdziałania przemocy – ustawa z dnia 9 marca 2023r.– 24 marca 2023r. – 1 pracownik;
2. Przeciwdziałanie przemocy domowej – rewolucyjne zmiany 2023 - 27 marca 2023r. – 3 pracowników;
3. Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – rewolucyjne zmiany – 30 marca 2023r. – 1 pracownik;
4. Superwizja z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 24 godziny dydaktyczne – od 26 czerwca 2023r. do 28 czerwca 2023r. – 1 pracownik;
5. Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – 9 czerwca 2023r. – 1 pracownik;
6. Superwizja z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej – 24 godziny dydaktyczne – od 09 października 2023r. do 11 października 2023r. – 1 pracownik;
7. Szkolenie podstawowe dla członków ZI oraz GDP – 24 godziny dydaktyczne – 1 pracownik.

Plan na realizację ww. zadań to 2.000 zł (Rozdział 85205, w tym: § 4210 zakup materiałów i wyposażenia: 600 zł; § 4300 zakup usług pozostałych: 400 zł; § 4700 szkolenia pracownicze: 1.000 zł). W 2023r. nie poniesiono żadnych kosztów.

5. Współpraca w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) – Podprogram 2021 Plus

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa to działanie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, którego celem jest wsparcie najbardziej potrzebujących. Beneficjentami PO PŻ są przede wszystkim osoby mające niski dochód (poniżej kryterium dochodowego ustalonego w Programie), znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej: bezrobotne, bezdomne, przewlekle chore lub niepełnosprawne. Pomoc żywnościowa dla najbardziej potrzebujących mieszkańców Gminy Raczki jest przekazywana za pośrednictwem Caritas Diecezji Ełckiej, Parafia Raczki i Parafia Janówka.

Aby otrzymać pomoc żywnościową należy:

- **zgłosić się do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (GOPS) właściwego dla miejsca zamieszkania lub do organizacji partnerskiej wydającej żywność w celu zakwalifikowania do odbioru żywności;**
- jeśli spełniamy wskazane kryteria, otrzymujemy skierowanie, które umożliwia odbiór żywności we wskazanym miejscu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach w 2023r. współpracował z Caritas Diecezji Ełckiej w zakresie wydawania skierowań do Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z

Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Podprogram 2021 Plus). Na przełomie roku 2022/2023r. wydano skierowania dla 136 rodzin (liczba osób w tych rodzinach 381). W roku ubiegłym żywność dostarczono ośmiokrotnie (w każdym przypadku pracownicy socjalni tut. ośrodka, informują telefonicznie ww. osoby o terminie i godzinie odbioru żywności oraz organizują pomoc w rozładunku towaru). Ponadto pracownicy GOPS 24 osobom i rodzinom, które ze względów zdrowotnych nie są w stanie odebrać produktów żywnościowych osobiście, dostarczają je bezpośrednio do domów.

IV. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU DODATKÓW MIESZKANIOWYCH

Dodatek mieszkaniowy (Rozdział 85215 § 3110 – Plan: 110.000 zł; Wydatek: 70.098,94 zł) jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Pomoc ta przysługuje w przypadkach określonych przepisami ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 1335). Z pomocy w formie dodatków mieszkaniowych skorzystało 14 rodzin, wypłacono 134 świadczenia na łączną kwotę 70.098,94 zł. Wydano 22 decyzje.

Decyzje wydawane są na okres 6 miesięcy, a ewentualna zmiana sytuacji rodzinnej i materialnej nie ma wpływu na wysokość dodatku. Jeśli jednak wnioskodawca zalega z płatnościami za czynsz w okresie pobierania dodatku dłużej niż 2 miesiące, dodatek zostaje wstrzymany.

Tabela nr 5. Dodatki mieszkaniowe przyznane i wypłacone w okresie I-XII 2023 roku

Zadanie	Liczba decyzji przyznających dodatek mieszkaniowy	Plan w zł	Kwota świadczeń zł	Wskaźnik realizacji %
Dodatki mieszkaniowe	22	110.000,00	70.098,94	63,73

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

V. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH WRAZ Z PRZYSŁUGUJĄCYMI DODATKAMI

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 390 z późn. zm.) określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych.

Świadczenia rodzinne obejmują:

- zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na dojazd do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły),
- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne,
- świadczenie rodzicielskie.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie uczącej się (osoba pełnoletnia ucząca się, niepozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony).

Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł lub 764,00 zł w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia albo 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności.

Dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują, gdy przysługuje prawo do zasiłku rodzinnego.

Tabela nr 6. Kwoty świadczeń rodzinnych

Okres obowiązywania od 1 listopada 2016 r.	na dziecko do ukończenia 5 roku życia	95 zł
	na dziecko powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	124 zł
	na dziecko powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	135 zł

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

Tabela nr 7. Kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego i wysokość pozostałych świadczeń

DODATKI DO ZASIŁKU RODZINNEGO		
Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu :	Kwota dodatku	Okres pobierania
urodzenia dziecka	1000 zł	jednorazowo
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400 zł	miesięcznie
samotnego wychowywania dziecka	185 zł	na dziecko, nie więcej jednak niż 386 zł na wszystkie dzieci
	lub 273 zł	na dziecko niepełnosprawne, nie więcej niż 546 zł na wszystkie dzieci
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	95 zł	na trzecie i następne dziecko
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	90 zł	miesięcznie na dziecko do 5 lat
	110 zł	miesięcznie na dziecko od 5 do 24 lat
rozpoczęcia roku szkolnego	100 zł	jednorazowo
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	113 zł lub 69 zł miesięcznie,	pobierany przez 10 miesięcy (wrzesień-czerwiec)
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1000 zł	jednorazowo
Zasiłek pielęgnacyjny		215,84 zł miesięcznie
Świadczenie pielęgnacyjne		2.458,00 zł miesięcznie
Specjalny zasiłek opiekuńczy		620,00 zł miesięcznie
Zasiłek dla opiekuna		620,00 zł miesięcznie

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - przyznanie prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się żywego dziecka od 2013 r. jest uzależnione od dochodu (dochód nie może przekroczyć kwoty 1922,00 zł na osobę). Zapomoga przysługuje: matce lub ojcu dziecka; opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka (oznacza to osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka).

Świadczenia opiekuńcze, w tym:

- ✓ **zasiłek pielęgnacyjny** - przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku; osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia; osobie, która ukończyła 75 lat. Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi obecnie 215,84 zł miesięcznie.
- ✓ **świadczenie pielęgnacyjne (w brzmieniu do dnia 31.12.2023 r.)** z tyt. rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji przysługiwało:

- 1) matce albo ojcu,
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka,
- 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługiwało, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała: nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne w 2023r. wynosiło 2.458,00 zł miesięcznie, obecnie (od 01.01.2024 r.) jest to kwota 2.988,00 zł miesięcznie i podlega ona corocznej waloryzacji od dnia 1 stycznia. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego na dzień 1 stycznia każdego roku, w którym jest przeprowadzana waloryzacja, w stosunku do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego w dniu 1 stycznia roku poprzedzającego rok, w którym jest przeprowadzana waloryzacja.

- ✓ **specjalny zasiłek opiekuńczy** - przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli:
- nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub
 - rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty kryterium dochodowego wynoszącego **674 zł netto**. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości **620 zł** miesięcznie.
- ✓ **zasiłek dla opiekuna** wprowadzony dnia 15 maja 2014 r. ustawą z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020r. poz. 1297 z późn. zm.), przysługiwał osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013r., w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Ustalanie prawa do zasiłku dla opiekuna następowało na wniosek osoby ubiegającej się, który należało złożyć nie później niż w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (tj. do dnia 15 września 2014r.). Zasiłek dla opiekuna przysługiwał w wysokości **620,00 zł** miesięcznie.
- ✓ **świadczenie rodzicielskie** wprowadzone dnia 1 stycznia 2016r., jest świadczeniem rodzinnym i przysługuje:
- matce albo ojcu dziecka,
 - opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia,
 - rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej oraz osobie, która przysposabia dziecko w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia;
- Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobie, która urodziła dziecko, a która nie otrzymuje zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Świadczenie przysługuje przez okres 52 tygodni od dnia porodu w kwocie 1000 zł miesięcznie.
- ✓ **świadczenie o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”** wprowadzone dnia 1 stycznia 2017 r., przysługuje:
- 1) matce lub ojcu
 - 2) opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka
- bez względu na dochód, jeżeli u dziecka zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, które stwierdza w zaświadczeniu lekarz ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadający

specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii.

Wniosek o wypłatę świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Świadczenie przysługuje jednorazowo w wysokości 4 000 zł.

W okresie od stycznia do grudnia 2023 r. wypłacono następujące świadczenia:

- 1) Zasiłki rodzinne w liczbie 2.448 świadczeń, na kwotę – 271 045,13 zł;
- 2) Dodatki do zasiłków rodzinnych:
 - z tytułu urodzenia dziecka w liczbie 6 świadczeń, na kwotę – 5 261,66 zł,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w liczbie 23 świadczenia, na kwotę – 8 867,00 zł,
 - z tytułu samotnego wychowywania dziecka w liczbie 116 świadczeń, na kwotę – 17 446,68 zł,
 - z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia w liczbie 18 świadczeń, na kwotę – 1 620,00 zł,
 - z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia w liczbie 164 świadczenia, na kwotę – 15 771,80 zł,
 - z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania, związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła w liczbie 42 świadczenia, na kwotę – 3 284,87 zł,
 - z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania, związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła w liczbie 441 świadczeń, na kwotę – 29 049,70 zł,
 - z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej w liczbie 866 świadczeń, na kwotę – 63 105,22 zł,
 - z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w liczbie 145 świadczeń, na kwotę 13 938,57 zł.

Ogółem wypłacono 4.091 świadczenia na kwotę 429 390,63 zł.

- 3) Świadczenia opiekuńcze:
 - zasiłki pielęgnacyjne w liczbie 1 258 świadczeń, na kwotę – 271 526,72 zł,
 - świadczenia pielęgnacyjne w liczbie 423 świadczenia, na kwotę – 1 030.263,50 zł,
 - specjalny zasiłek opiekuńczy w liczbie 12 świadczeń, na kwotę – 7 440 zł,
 - zasiłek dla opiekuna w liczbie 12 świadczenia, na kwotę – 7 440 zł.

Ogółem wypłacono 1.705 świadczeń opiekuńczych na kwotę 1 316 670,22 zł.

- 4) Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka:
 - wypłacono **19** świadczeń, na kwotę **19 000,00 zł.**
- 5) Fundusz alimentacyjny:
 - wypłacono **127** świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę **53 619,29 zł.**
- 6) Świadczenie rodzicielskie:
 - wypłacono **57** świadczeń na kwotę **52 009,70 zł**
- 7) Świadczenie o wspieraniu kobiet w ciąży „Za życiem” - wypłacono **1** świadczenie na kwotę **4 000 zł.**

Ogółem wypłata zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i świadczeń rodzicielskich wyniosła – 1 874 689,84 zł.

Realizacja składek ZUS opłaconych od świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna przedstawia się następująco:

- opłacono 244 składek emerytalno-rentowych na kwotę – 149 532,69 zł
- opłacono 125 składek zdrowotnych na kwotę – 22 297,28 zł

Realizacja składek KRUS opłaconych od świadczeń pielęgnacyjnych przedstawia się następująco:

- opłacono 93 składki emerytalno-rentowe na kwotę – 12 202,00 zł.

Ogółem wpłata składek do ZUS od świadczeniobiorców za okres I-XII 2023 roku wyniosła 171.829,97 zł, natomiast do KRUS wyniosła 12.202,00 zł.

Tabela nr 8. Wydatki na świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny w okresie I-XII 2023 r.

Wyszczególnienie		Liczba świadczeń	Kwota w zł
Zasiłki rodzinne		2 448	271 045,13
Dodatki do zasiłków rodzinnych:		1 643	158 345,50
dodatki przyznane z tytułu:	➤ urodzenia dziecka	6	5 261,66
	➤ opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	23	8 867,00
	➤ samotnego wychowywania dziecka	116	17 446,68
	➤ wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	688	63 105,22
	➤ kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	182	17 391,80
	➤ rozpoczęcia roku szkolnego	145	13 938,57
	➤ podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	483	32 334,57
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami		4 091	429 390,63
Zasiłki pielęgnacyjne		1 258	271 526,72
Świadczenia pielęgnacyjne		423	1 030 263,50
Specjalny zasiłek opiekuńczy		12	7 440,00
Zasiłek dla opiekuna		12	7 440,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka		19	19 000,00
Fundusz alimentacyjny		127	53 619,29
Świadczenie rodzicielskie		57	52 009,70
Świadczenie „Za życiem”		1	4 000,00
RAZEM		6.000	1 874 689,84

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

Tabela nr 9. Wydatki na składki społeczne i zdrowotne opłacone do ZUS w okresie od I – XII 2023r.

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota w zł
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	244	149 532,69
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	125	22 297,28

Razem	369	171 829,97
--------------	------------	-------------------

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

Tabela nr 10. Wydatki na składki społeczne opłacone do KRUS w okresie od I – XII 2023r.

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota w zł
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	93	12 202,00

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

VI. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ POSTĘPOWANIE WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993) określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

1. Warunki i tryb otrzymania świadczeń z funduszu alimentacyjnego:

- bezskuteczna egzekucja alimentów przez co najmniej dwa miesiące,
- dochody rodziny nieprzekraczające 1.209 zł (netto) miesięcznie,
- osoba uprawniona nie ma ukończonych 18 lat lub 25 lat, jeżeli uczy się w szkole lub szkole wyższej albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo,
- świadczenia wypłacane są w kwocie zasądzonych alimentów, nie wyższej jednak niż 500 zł na osobę uprawnioną (dziecko),
- świadczenia przyznawane są na okres od 1 października do 30 września następnego roku.

Prawo do świadczeń z FA ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela. Prawo do świadczeń z FA mają zarówno dzieci wychowywane przez samotnych rodziców, jak i dzieci z rodzin pełnych. Za bezskuteczną uważa się egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych; za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:

- braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika,
- braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą.

W okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. dokonano ogółem 127 wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Według stanu na dzień 31.12.2023 r. organ prowadził postępowanie wobec 46 dłużników alimentacyjnych.

2. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych:

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów reguluje zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił: złożenia oświadczenia majątkowego, zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny

albo poszukujący pracy, bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych - organ właściwy dłużnika składa wnioski o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 17) oraz kieruje wnioski do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych ma na celu odzyskanie wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Egzekucję alimentów prowadzi komornik sądowy oraz komornik skarbowy, z którymi na bieżąco współpracuje pracownik GOPS.

Działania podjęte wobec dłużników alimentacyjnych w okresie od stycznia do grudnia 2023 r.:

1. przeprowadzono wywiady alimentacyjnego z dłużnikami,
2. zobowiązano dłużników do zarejestrowania się jako osoba bezrobotna,
3. skierowano do urzędu pracy wnioski o objęcie aktywizacją zawodową dłużników,
4. wnioskowano do prokuratury o ściganie dłużnika za przestępstwo uporczywej nie alimentacji,
5. wnioskowano do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikom,
6. wpisywano dłużników do Krajowego Rejestru Dłużników ERIF, KBIG, KDR, BIG Info Monitor.

Na skutek podjętych działań wobec dłużników alimentacyjnych za pośrednictwem komornika otrzymano kwotę 65.777,82 zł zwróconą przez dłużników z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z czego 40% stanowi dochód własny gminy wierzyciela, 60% wraz z odsetkami ustawowymi stanowi dochód budżetu państwa. Z tytułu zwróconych przez dłużników alimentacyjnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na dochód gminy Raczek została przekazana kwota 11.400,08 zł.

VII. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU USTAWY O KARCIE DUŻEJ RODZINY

Z dniem 1 stycznia 2015 roku weszła w życie ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2023 r. poz. 2424). Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Karta przysługuje rodzinie niezależnie od dochodu i na jej podstawie rodziny mogą korzystać z licznych ulg i zniżek na terenie całego kraju. Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek.

Tabela nr 11. Rozliczenie dotacji przyznanej na realizację KDR w 2023 r.

Lp.	Klasyfikacja budżetowa (dział, rozdział, paragraf) Nazwa zadania	Plan dotacji	Dotacja celowa otrzymana przez gminę	Środki wykorzystane	Dochód budżetu państwa w związku z opłatą za przyznanie duplikatu	Dochód gminy w związku z opłatą za przyznanie duplikatu	Niewykorzystane środki zwrócone do PUW w zł
		1	2	3	4	5	6
1	dział 855, rozdz. 85503 § 2010 Karta Dużej Rodziny	1564,00	1564,00	1480,00	24,70	1,30	84,00

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

W okresie od stycznia do grudnia 2023 r.:

- liczba złożonych wniosków ogółem – 76, w tym:

- liczba wniosków o przyznanie KDR złożonych po raz pierwszy - **11**
- liczba wniosków o przyznanie KDR złożonych po raz pierwszy przez rodzinę wielodzietną składającą się wyłącznie z rodziców - **63**
- liczba wniosków o dodanie nowego członka rodziny - **0**
- liczba wniosków o uzupełnienie rodziny - **0**
- liczba wniosków dla osoby, która już była posiadaczem KDR - **1**
- liczba wniosków o wydanie duplikatu KDR - **1**
- liczba wydanych kart - **164**
 - wydanych kart (opiekunowie) - **127**
 - wydanych kart (dzieci) - **37**

VIII. JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE 300 ZŁ DLA OBYWATELI UKRAINY PRZEBYWAJĄCYCH NA TERYTORIUM RP

Wsparcie finansowe przybyłych do Polski ukraińskich uchodźców to element specustawy „o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa” (Dz. U. z 2024r. poz. 167 z późn. zm.). Przyjęty 12 marca 2022r. dokument określa m.in. formy wsparcia tych osób. Jednym z jej elementów było świadczenie w wysokości 300 zł. Obywatelowi Ukrainy, który został wpisany do rejestru PESEL, przysługiwała pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę.

Wnioski o uzyskanie świadczenia można składać w odpowiednich instytucjach. W przypadku Gminy Raczki usługę tę realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Świadczenie było wypłacane jednorazowo. W okresie od stycznia do grudnia 2023 roku dla 1 osoby wypłacono jedno świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę. Łączna kwota świadczeń z obsługą wyniosła 306 zł.

IX. REALIZACJA PROGRAMU „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ” – EDYCJA 2023 FINANSOWANEGO W RAMACH FUNDUSZU SOLIDARNAŚCIOWEGO

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach był realizatorem Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 finansowanego ze środków pochodzących z Funduszu Solidarnościowego. Celem Programu było zapewnienie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, mające na celu pomoc uczestnikom Programu w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym

Zgodnie z założeniami projektu oraz wnioskiem złożonym przez GOPS w Raczkach osoby niepełnosprawne miały możliwość samodzielnego wyboru osób które będą świadczyć usługi asystenta.

Usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej w gminie Raczki świadczone były przez okres 10 miesięcy, tj. od marca 2023r. do grudnia 2023r. W ramach ww. Programu faktycznym wsparciem asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej objętych zostało 8 osób niepełnosprawnych, w tym:

- **4 osoby** w okresie od 06 marca 2023 r. do 31.12.2023 r. – 10 miesięcy,
- **1 osoba** w okresie od 06 marca 2023 r. do 01 października 2023 r. – 7 miesięcy (420 godz.). Zmiana czasookresu wynika z faktu, iż do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raczkach wpłynęła pisemna rezygnacja uczestnika

w związku ze zmianą miejsca zamieszkania (poza teren gminy Raczki). Spowodowało to niewykorzystanie 180 godzin (z przyznaných 600).

- **1 osoba** w okresie od 23 października 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. – 3 miesiące. Osobie tej przyznano 180 godz. niewykorzystanych przez uczestnika, który zmienił miejsce zamieszkania. Usługi realizował asystent osobisty osoby niepełnosprawnej wskazany przez uczestnika, będący już zatrudnionym asystentem w Programie.
- **1 osoba** w okresie od 06 marca 2023 r. do 21 sierpnia 2023 r. – 6 miesięcy (221 godz.). Zmiana czasookresu wynika z faktu, iż do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raczkach wpłynął pisemny wniosek dot. rezygnacji z udziału w Programie z uwagi na pogorszący się stan zdrowia (konieczność umieszczenia w placówce opieki długoterminowej). Spowodowało to niewykorzystanie 179 godzin (z przyznaných 400),
- **1 osoba** w okresie od 04 września 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. – 3 miesiące. Osoba ta wykorzystała pozostałe godziny powyższego uczestnika. Usługi realizował asystent osobisty osoby niepełnosprawnej wskazany przez uczestnika, będący już zatrudnionym asystentem w Programie.

Do realizacji ww. zadania (zgodnie ze złożonym wnioskiem) zostało zatrudnionych 5 asystentów osobistych osoby niepełnosprawnej, wszyscy zostali wskazani przez uczestników Programu

X. REALIZACJA ZADANIA WYNIKAJĄCEGO Z USTAWY PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA

W 2023 roku tut. Ośrodek realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r., poz. 54) i na jej podstawie **wydał 102 zaświadczenia** o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

XI. REALIZACJA USTAWY O SYSTEMIE OŚWIATY

W drugim półroczu 2023r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach otrzymał kolejne zadanie do realizacji, była to wypłata stypendiów oraz zasiłków szkolnych. Podstawą prawną przyznawania stypendium i zasiłku szkolnego jest ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie. Wysokość stypendium uzależniona jest od sytuacji dochodowej oraz występowania w rodzinie następujących okoliczności: bezrobocia, niepełnosprawności, ciężkiej lub długotrwałej choroby, wielodzietności, braku umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Przyznane uczniom stypendium szkolne realizowane było jako refundacja poniesionych i udokumentowanych zakupów i opłat na cele edukacyjne. Podstawą do refundacji było przedłożenie faktur VAT i rachunków. Kryterium dochodowe będące podstawą ustalenia pomocy materialnej dla uczniów wynosi: 600 zł netto na osobę w rodzinie. Dochody rodziny wyliczane są na podstawie ustawy o pomocy społecznej. Kwota przyznaných stypendiów szkolnych wyniosła – 8.912,01 zł, z dotacji 5.514,77 zł, ze środków własnych – 3.397,24 zł. Stypendium szkolne otrzymało 16 uczniów. Obsługę świadczeń prowadził GOPS w Raczkach.

XII. REALIZACJA BUDŻETU ZA OKRES OD 01.01.2023 R. DO 31.12.2023 R.

W 2023r. powyższe zadania wykonywali pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Liczba etatów:

- starszy specjalista pracy socjalnej – 1 etat,
- starszy pracownik socjalny – 2 etaty,

- opiekun w ośrodku pomocy społecznej – 1 etat,
- inspektor ds. świadczeń rodzinnych – 1 etat,
- inspektor ds. świadczeń rodzinnych, kancelaryjnych i kadr – 1 etat,
- kierownik - 1 etat,
- główny księgowy – ½ etatu.

Dodatkowo ww. zadania realizowało 6 osób zatrudnionych na podstawie umowy zlecenie:

- zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – 1 asystent rodziny,
- zadania finansowane ze środków z Funduszu Solidarnościowego w ramach Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 – 5 asystentów osobistych osoby niepełnosprawnej.

Wydatki GOPS w okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023r. zamknęły się w łącznej kwocie **3.887 757,86 zł**

Tabela nr 12. Wykonanie budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej za okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.(w zł)

Rozdział	Paragraf	Nazwa	Wydatki w zł
85202	4330	Domy Pomocy Społecznej	553.826,08
85205	x	Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	0
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	0
85205	4300	Zakup usług pozostałych	0
	4700	Szkolenia pracownicze	0
8213	x	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej	8.436,16
	4130	Składki na ubezpieczenia zdrowotne od zasiłków stałych	8.436,16
85214	x	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne rentowe	71.046,96
	3110	Świadczenia społeczne – zasiłki okresowe	49.896,96
	3110	Świadczenie społeczne – zasiłki celowe	21.150
85215	3110	Świadczenia społeczne - Dodatki mieszkaniowe	70.098,94
85216	3110	Zasiłki stałe – świadczenia społeczne	97.900,99
85219	x	Ośrodki Pomocy Społecznej	620.485,62
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	1.405,12
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	411 015,78
	4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	28.241,27
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	72.736,48
	4120	Składki na Fundusz Pracy	9.611,01
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	1.600
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	23.956,14
	4260	Zakup energii	3.017,18
	4270	Zakup usług remontowych	5.000
	4280	Zakup usług zdrowotnych	140
	4300	Zakup usług pozostałych	35.107,17
	4360	Opłata z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	2.781,81

	4410	Podróże służbowe krajowe	8.028,78
	4430	Różne opłaty i składki	65
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	9.585,68
	4480	Podatek od nieruchomości	479
	4520	Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	1.854,20
	4700	Szkolenia pracowników	5.861
85228	x	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	73.232,40
	3020	Wydatki osobowe	1.477,83
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	52.374,60
	4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	3.241,19
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	9.829,33
	4120	Składki na Fundusz Pracy	101,37
	4170	Wynagrodzenie bezosobowe	2.280,01
	4280	Zakup usług zdrowotnych	0
	4410	Podróże służbowe krajowe	1.735,46
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	2.192,61
85230	x	Pomoc w zakresie dożywiania – świadczenia społeczne	51.227
	3110/1	Pomoc w zakresie dożywiania – zadanie zlecone	40.467
	3110/1	Pomoc w zakresie dożywiania – zadanie własne	10.760
75395	x	Świadczenia obywatelom Ukrainy	306
	3290	Świadczenia wypłacone Obywatelom Ukrainy	300
	4740	Wynagrodzenia osobowe od zasiłków 300 zł	5,12
	4850	Składki i inne pochodne od po 300 zł	0,88
85415	x	Stypendia dla uczniów	8.912,01
	3240	Stypendia pomoc dla uczniów (Zł)	5.514,77
	3240	Stypendia pomoc dla uczniów (Wł)	3.397,24
85501	x	Świadczenia wychowawcze	0
	2950	Przychody z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych	500
	4580	Pozostałe odsetki od nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych	500
85502	x	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	2.270 472,61
	2950	Zwrot dotacji wykon. niezgodnie z przeznaczeniem ZUS	53.814,84
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	456,05
	3110	Świadczenia społeczne	1 765 060,85
	3110	Świadczenia społeczne – Fundusz Alimentacyjny	53.619,29
	3110	Świadczenia rodzicielskie	52.009,70
	3110	Świadczenie Społeczne ZA ŻYCIEM	4.000
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników Wł	68.036,92
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników ZL	46.944,38
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników wyd. decyzji	90

	4010	Wynagrodzenie ze środków na św. wychowawcze ZL	1.673
	4010	Wynagrodzenie pr. od wypłaty. św. za życiem	123,71
	4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	3.301,31
	4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne ZL	5.000
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne wł	18.789,64
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne od św. ZL	149.532,69
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne KRUS ZL	12.202
	4110	Składki ZUS od wynagrodzeń ze św. wychowawczych ZL	286
	4120	Składki na Fundusz Pracy	1.777,29
	4120	Składki na Fundusz Pracy ZL	41
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	14.000
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	7.468,07
	4260	Zakup energii	590,65
	4280	Zakup usług zdrowotnych	0
	4300	Zakup usług pozostałych	6.231,75
	4360	Zakup usług telekomunikacyjnych	1.290,23
	4410	Podróże służbowe i krajowe	0
	4430	Różne opłaty i składki	0
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych WŁ	2.875,23
	4580	Pozostałe odsetki	260,01
	4700	Szkolenia pracowników	998
85503	x	Karta Dużej Rodziny	1.480
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracownika	1.264
	4110	Składki na ubezpieczenie społeczne	216
85504	x	Wspieranie rodziny	6.779,75
	3020	Wynagrodzenie osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń	0
	4010	Wynagrodzenie osobowe pracowników	0
	4110	Składki na ubezpieczenie społeczne	465,10
	4120	Składki na fundusz pracy	66,65
	4170	Wynagrodzenie bezosobowe	5.166,13
	4170	Dofinansowanie wygna. Z Funduszu pracy asystenta	921,87
	4170	Dodatek do wynagrodzenia z funduszu pracy	160
	4280	Zakup usług zdrowotnych	0
	4410	Podróże służbowe krajowe	0
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	0
	4700	Szkolenia pracowników	0
85508	x	Rodziny zastępcze	12.583,31
	4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	12.583,31
85513	x	Składki na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych	34.220,03

	2950	Zwrot z ZUS składek zdrowotnych	11.922,75
	4130	Składki na ubezpieczenia zdrowotne /od świadczeń rodzinnych/	22.297,28
90095	x	Fundusz Ochrony Środowiska	6.750
	4010	Wynagrodzenie pracowników ochrony środowiska	5.645,92
	4110	Składki na ubezpieczenie społeczne	966,05
	4120	Składki na fundusz pracy ochrona środowiska	138,03
Ogółem			3.887 757,86

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

XIII. PODSUMOWANIE I POTRZEBY OŚRODKA

Przedstawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest ustawowym obowiązkiem kierownika ośrodka pomocy społecznej, wynikającym z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej. Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest ocena, prowadzona na bieżąco przez Ośrodek Pomocy Społecznej, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej itp. mieszkańców korzystających z pomocy. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej nie zmieniły się znacząco w stosunku do lat poprzednich.

Stopniowo zwiększający się udział osób starszych w populacji wymaga zintensyfikowania działań w zakresie pomocy i wsparcia skierowanego do tej grupy wiekowej. Starzejące się społeczeństwo to spore wyzwanie dla samorządów. Wzrastająca liczba osób przewlekle chorych, niepełnosprawnych, często też idąca w parze z niewydolnością opiekunczą rodzin wobec niesamodzielnych osób starszych, wymaga wysokich nakładów finansowych na zapewnienie im opieki całodobowej lub wsparcia dziennego.

Należy podkreślić, iż tutaj OPS od kilkunastu lat jest realizatorem usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania. Ta forma pomocy jest w dalszym ciągu tańszą formą wsparcia osób wymagających opieki aniżeli usługi świadczone w domach pomocy społecznej. Podkreślić należy, iż w 2023r. w DPS przebywało 14 osób. Pewnym niemal jest, że w bieżącym roku również skierujemy do DPS kolejne osoby wymagające całodobowego wsparcia. Wydatki gminy przeznaczone na sfinansowanie pobytu w domach pomocy społecznej na przestrzeni ostatnich trzech lat wyglądały następująco następująco:

- w 2021 r. – 437.287,51 zł (12 osób),
- w 2022 r. - 462.099,58 zł (13 osób),
- w 2023 r. – 553.825,08 zł (14 osób).

Odpłatność ponoszona przez gminę za pobyt mieszkańców w DPS z roku na rok znacząco wzrasta, co bardzo obciąża budżet gminy. Powodem wzrostu wydatków jest zarówno fakt, iż z każdym rokiem przybywa osób w DPS, ale również znaczne podwyżki miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca. Maksymalna kwota podwyżki w skali miesiąca potrafiła osiągnąć kwotę 1322 zł (podwyżka z 7450 zł/m-c na kwotę 8.550 zł/m-c).

W celu umożliwienia osobom starszym, wymagającym opieki w miejscu zamieszkania, należy nadal rozwijać usługi opiekuńcze poprzez zapewnienie środków finansowych na kontynuowanie zatrudnienia opiekunki. Jednym z zadań, które należy kontynuować w kolejnych latach jest realizacja programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Jest to dodatkowa forma wsparcia osób z niepełnosprawnością, której głównym założeniem jest poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia.

Z obserwacji pracowników socjalnych bezpośrednio pracujących z rodzinami wynika, iż na terenie gminy istnieje też konieczność rozszerzenia zakresu wsparcia skierowanego do rodzin dotkniętych przemocą domową czy problemami opiekuńczo – wychowawczymi, m.in. o specjalistyczne poradnictwo, tworzenie grup samopomocowych, organizowanie szkoleń oraz warsztatów, związanych z funkcjonowaniem rodziny oraz prowadzeniem gospodarstwa domowego. Przydałoby się zapewnienie bazy lokalowej na terenie gminy m.in. w celu organizowania: grup samopomocowych, spotkań o charakterze obywatelsko - edukacyjnym, warsztatów w zakresie kształtowania umiejętności społecznych mieszkańców gminy ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży. Należy także zapewnić środki finansowe na zatrudnienie asystenta rodziny, jako skutecznej formy wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, ponieważ potrzeby w tym zakresie są coraz większe.

W dalszym ciągu należy zapewnić finansowanie świadczeń pomocy społecznej z zakresu zadań własnych o charakterze obowiązkowym dotyczących: zapewniania posiłku; wypłacania zasiłków celowych; wypłacania zasiłków okresowych; organizowania usług opiekuńczych z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi; sprawiania pogrzebu, w tym osobom bezdomnym.

Potrzeby Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raczkach, oprócz zabezpieczenia w zakresie realizacji świadczeń, wymagają również zabezpieczenia środków na płace dla pracowników ośrodka oraz bieżące utrzymanie, zarówno w ramach zadań zleconych jak i własnych w tym niezbędne okresowe naprawy i konserwacje posiadanego już sprzętu, zakup materiałów, administrację i rozwój systemu informatycznego. Modernizacji wymagają też pomieszczenia budynku GOPS Raczki.

Na ośrodki pomocy społecznej corocznie nakładane są nowe zadania, stanowi to duże wyzwanie dla pracowników OPS. Ponadto ciągłe nowelizacje ustaw nie tworzą stabilnej podstawy prawnej, utrudniając sprawne wykonywanie zadań. Powyższa sytuacja związana jest z koniecznością systematycznego podnoszenia kwalifikacji pracowników Ośrodka poprzez uczestnictwo w różnorodnych formach podnoszenia kwalifikacji. Dlatego też istnieje konieczność zabezpieczania środków finansowych na profesjonalne i specjalistyczne szkolenia.

XIV. WYKAZ TABEL

WYKAZ TABEL		
Nr tabeli	Nazwa tabeli	Strona
Tabela nr 1	Wykonanie budżetu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raczkach za 2023 r.	3
Tabela nr 2	Świadczenia z pomocy społecznej w okresie I –XII 2023r.	6
Tabela nr 3	Środki finansowe wykorzystane w 2023r. na realizację Programu „Posiłek w szkole i w domu”	8
Tabela nr 4	Realizacja procedury „Niebieska Karta” w Gminie Raczki w 2023r.	10
Tabela nr 5	Dodatki mieszkaniowe przyznane i wypłacone w okresie I –XII 2023r.	12
Tabela nr 6	Kwoty świadczeń rodzinnych	13
Tabela nr 7	Kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego i wysokość pozostałych świadczeń	13
Tabela nr 8	Wydatki na świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny w okresie I –XII 2023r.	17

Tabela nr 9	Wydatki na składki społeczne zdrowotne opłacone do ZUS w okresie I – XII 2023r.	17
Tabela nr 10	Wydatki na składki społeczne opłacone do KRUS w okresie od I – XII 2023r.	17
Tabela nr 11	Rozliczenie dotacji przyznanej na realizację KDR w 2023r.	19
Tabela nr 12	Wykonanie budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej za okres od 01.01.2023r. do 31.12.2023r.	22